

Tore Linné Eriksen - Terje Halvorsen - Knut Einar Eriksen:

1.
105940"FORTID OG SAMTID 2"

Norsk historie etter 1850.

Godkjent av RVO for bruk i den videregående skolen i febr. 1989.

Gyldendal Norsk Forlag A/S 1982 og 1984.

Trykt 1989.

Merknader til læreboka fraInstitutt for norsk okkupasjonshistorie (INO).

Sitat s. 129: Avsnitt NORGE I STORMAKTSSPILLET.
 "Det tyske angrepet på Norge i april 1940 kom uventet på de politiske myndighetene."

Kommentar:

Dette er feil! De politiske myndigheter måtte vente et angrep enten fra Sovjet, Vestmaktene, eller Tyskland. Grunner for det:

- A. Bolsjevismen i Sovjet med mål å gjøre verden kommunistisk.
- B. Vestmaktene (Frankrike og England) nøytralitetskrenkelser og planer om å utvide krigen til Norden.
- C. Tysklands nøytralitetskrenkelser, men også advarsler om at Norge måtte holde seg nøytralt, ellers krig.
- D. Arbeiderpartiets ødeleggelse av det norske forsvar.

- A. 1. Kommunistenes kamp for verdensmakt, ved væpnet revolusjon, er så velkjent at den ikke detaljeres her.
2. Den Røde Arme overfaller Finland den 30. nov. 1939.
3. Den utbredte redsel for Sovjetangrep på Norge.
Se "Mot stupet" s.65, 106, 108, 110.
4. Den finske kommunisten, Otto W. Kuusinen, erklærer opprettelsen av "Finlands Demokratiske Republikk"
"Mot stupet" s. 23
5. Forslag fra nordmenn om "den brente jords taktik, før 9. april, i Nord-norge, i 1940. "Mot stupet" s. 59
6. Plan om å opprette en "Folkeregjering" i Nord-norge, før 9. april 1940. "Mot stupet" s. 124-125.
7. Den største faren kommer fra øst. "Mot stupet" s.175
- B. 1. Rykter i London om å stoppe malmtransporten fra Narvik.
"Mot stupet" s.79
2. Frankrikes og Englands planer om et armekorps til Finland gjennom Norge. "Mot stupet" s. 72,75, 79,161.
3. Churchills arbeid sept.39-vinteren 40, for å minelegge norskekysten, og landsette tropper. "Mot stupet"s.98-99.
4. Stadig planer om å sende Engelske og franske tropper gjennom Norge. "Mot stupet" s. 181,185,191.
5. De mange nøytralitetskrenkelser fra Vestmaktene
6. Franske kommando-soldater til England."Mot stupet" s.188

vend.

7. "Altmark"-affæren, som til da, 16/2.40, var det groveste brudd på Norsk nøytralitet. "Mot stupet" s. 143-153
8. Spionasjen i Norge. "Mot stupet" s.162-165.
Både Sovjet, England og Tyskland hadde spioner i Norge.
9. Så sent som 13. mars 1940, når Vestmaktene vet at Sovjets krig mot Finland er slutt, vil særlig Frankrike gå inn i Norge. "Mot stupet" s. 197
10. Utenriksminister Halvdan Koht frykter mer for Vestmakt-
enes krenkelser av Norges nøytralitet, enn for tyskernes.
"Mot stupet" s. 198-199.
11. Protester mot 44 britiske og 21 tyske krenkelser av
Norges nøytralitet. "Mot stupet" s. 205
12. Detaljert engelsk plan om angrep på Norge.
"Mot stupet" s. 223-224

- C. 1. Tysk advarsel i des. 1939 om at Norge må holde seg nøytralt.
"Mot stupet" s.76
2. Tysk advarsle i Jan. 1940 om at Norge må holde seg nøytralt.
"Mot stupet" s. 79
3. Ny tysk advarsel i begynnelsen av mars 1940.
"Mot stupet" s.186
4. Midten av mars 1940: Tysk marineattasche undersøker Norges
nøytralitetsvilje, overfor britiske stridskrefter.
"Mot stupet" s. 200
5. Tyskland forteller om planer i Det øverste allierte Krigs-
råd i London, den 30. mars 1940, om minelegging m.m. på
norskekysten. Tysk ~~advarsel~~ protest. "Mot stupet" s.210,211,222.
6. De mange alarmerende meldinger til Norge umiddelbart før
9.april 1940. "Mot stupet" s. 224 .....

Husk også Vidkun Quislings mange advarsler. "Mot stupet" s 199,248

Tore Linné Eriksen, m.fl. :

"Fortid og Samtid 2" Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

Avsn. HVA SLAGS OKKUPASJONSSTYRE?

Sitat s. 131:

"Under et møte på Elverum ble Regjeringen gitt rett til å treffe alle nødvendige beslutninger på egen hånd til Stortinget kom sammen igjen ("Elverumsfullmakten").

Kommentar:

"Elverumsfullmakten" eksisterer ikke.

Se stenografisk referat fra debatten på Elverum 9. april 1940.
"Mot stupet" s. 311-317.

*Om dette referatet: Hvor er "Elverum"
Referatet" s. 136*

Stortingspresident C.J. Hambro som var forslagstiller og er kalt "Elverumsfullmaktens" far, har selv fortalt til Stortingets Undersøkelseskomite av 1945, hvorfor han ikke lot forslaget om en "Elverumsfullmakt" komme opp til debatt og votering!!!
"Mot stupet" s. 318.

KONKLUSJON:

Det er unødvendig med ytterligere påvisninger enn det ovenstående.

"Elverumsfullmakten" er et falskneri!!!

Påstanden om at den eksisterer må ut av alle lærebøker.

Minnesmerker om dens eksistens må gjøres om, eller rettes opp, bl. a. det ulovlige "rettsoppgjøret" etter krigen.

Tore Linné Eriksen m.fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

Sitat s. 132:

" 15. april ble det innsatt et norsk administrasjonsråd som skulle ha forvaltningen i de okkuperte områdene. Denne avgjørelsen ble truffet av de tyske myndighetene, men rådet ble formelt oppnevnt av Høyesterett. .... at Quisling dermed ble skjøvet i bakgrunnen .... Administrasjonsrådet hadde utgangspunkt i Høyesterett, embetsverk og personer innenfor næringslivet. ... Ett av målene var "å få hjulene til å gå" i de okkuperte områdene ...."

Kommentar:

Tendensiøs og tåkeleggende fremstilling. Utsagnet kan tolkes slik at det ensidig var tyskerne/okkupasjonsmakten som tok initiativet til å opprette dette råd. Slik var det ikke. Det var mange enkeltpersoner og grupper av innflytelsesrike nordmenn som mer eller mindre uavhengig av hverandre tok initiativ til/ anbefalte

- å stoppe krigshandlingene
- å samarbeide med okkupasjonsmakten "for å få hjulene igang".
- å få Kongen tilbake til Oslo, og/eller få hans godkjenning for et samarbeide med okkupasjonsmakten.

Disse initiativ ble tatt allerede i de første dager av okkupasjonen, mens krigshandlinger pågikk mange steder i Norge.

"Ulvetiden" s. 43-51, 177. + 178-180

Her er noen få eksempler på samarbeidsforsøkene:

"Alle tråder samles fra første dag i h.r. justitiarius Paal Bergs hender". "Ulvetiden" s. 44

Biskop Berggrav hos minister Curt Bräuer, 11.4.40: "...få forhandlingene igang igjen, slik at kamphandlingene kan stoppes". "Ulvetiden" s. 47

Generalkonsul Richard Bjerckes forsøk på å få stoppet kamphandlingene. "Ulvetiden" s. 55.

Oberst Jensen og major Sandberg til statsminister Nygaardsvold: "Tilbakekall mobiliseringen. Ta opp forhandlinger med tyskerne." "Ulvetiden" s. 66.

Statsrådsekretær Rolsted i Nygaardsvolds regjering, til Nygaardsvold: "...situasjonen er håpløs ... vil reise til Oslo og melde meg til tjeneste for Quisling ...". "Ulvetiden" s. 67

Også Vidkun Quisling forsøkte å få Kongen tilbake til Oslo. "Ulvetiden" s.17-23, 53.

(Kongehuset hadde venner blant høytstående NS-medlemmer.)

Regjering og partiledere på Hamar 9.april 1940, ville forhandle med tyskerne om en "dansk løsning". Regjeringen søkte også avskjed, men trakk denne tilbake. "Mot stupet" s 305, 319-22, 362.

Politiets og politimester Kristian Welhavens store imøtekommenhet overfor tyskerne, fra første stund.

"Mot stupet" s. 290, 301, 354-55. "Ulvetiden" s. 10-12.

forts. 3a

Norges kommunistiske parti ("Arbeideren" 13.4.40) er godt fornøyd med samarbeidet mellom Oslo kommune og Den tyske overkommando. "Ulvetiden" s.128.

Opprop i NRK den 13. april 1940 fra LO-sekretariatet om å oppta normal virksomhet innenfor arbeidslivet. "Ulvetiden" s. 129

Ovennevnte få eksempler på initiativ og holdninger kunne bare forekomme på grunn av følgende faktiske forhold:
De tyske soldater oppførte seg eksemplarisk disiplinerte, vennlige og lovlydige.
Det norske folk tok, med få unntak godt imot de tyske soldater. Dette er et faktum, selv om det i ettertid er løyet noe helt usannsynlig om det, slik som det er løyet grovt om mange andre forhold angående okkupasjonstiden.

KONKLUSJON:

De samarbeidsfolk som arbeidet for det som senere ble kalt Administrasjonsrådet, arbeidet for de samme formål som Vidkun Quisling arbeidet for. Forskjellen var at Quisling var først igang, men gikk kanskje for radikalt til verks. Quisling ble straffet - samarbeidsfolkene gikk fri. Enten skulle begge parter ha vært straffet, eller begge parter gått fri.

TIL LÆREBOKA:

Utsagnet må ut av læreboka, og det må skrives en helt ny versjon.

Arbeideren 13.4.40 og NRK oppropet 13.4.40 er godt fornøyd med samarbeidet mellom Oslo kommune og Den tyske overkommando. "Ulvetiden" s.128.

Opprop i NRK den 13. april 1940 fra LO-sekretariatet om å oppta normal virksomhet innenfor arbeidslivet. "Ulvetiden" s. 129

*Ovennevnte få eksempler på initiativ og holdninger kunne bare forekomme på grunn av følgende faktiske forhold:
De tyske soldater oppførte seg eksemplarisk disiplinerte, vennlige og lovlydige.
Det norske folk tok, med få unntak godt imot de tyske soldater. Dette er et faktum, selv om det i ettertid er løyet noe helt usannsynlig om det, slik som det er løyet grovt om mange andre forhold angående okkupasjonstiden.*

*KONKLUSJON:
De samarbeidsfolk som arbeidet for det som senere ble kalt Administrasjonsrådet, arbeidet for de samme formål som Vidkun Quisling arbeidet for. Forskjellen var at Quisling var først igang, men gikk kanskje for radikalt til verks. Quisling ble straffet - samarbeidsfolkene gikk fri. Enten skulle begge parter ha vært straffet, eller begge parter gått fri.*

*TIL LÆREBOKA:
Utsagnet må ut av læreboka, og det må skrives en helt ny versjon.*

Tore Linne Eriksen m.fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

Sitat s. 132:

".....men regjeringen uttalte 17. april at det verken representerte folkeviljen eller hadde noe norsk rettsgrunnlag."

Kommentar: Det siktes her til Administrasjonsrådet.

Utsagnet er riktig. Det kom i en erklæring den 17. april 1940, fra Regjeringen til det norske folk. "Ulvetiden" s. 272.

Hvis Administrasjonsrådet ikke hadde norsk rettsgrunnlag, ble da medlemmene straffet for landssvik etter okkupasjonens slutt? Ble Høyesterettsmedlemmene som hadde utnevnt rådet straffet? Hvis ikke, hvorfor ikke?

Eller motsatt: Hvis Administrasjonsrådet hadde norsk rettsgrunnlag, hvorfor ble da ikke Kongen og regjeringsmedlemmene straffet som sviktet landet fullstendig?

Til læreboka:

Utsagnet henger i luften, når det ikke underbygges med det enorme virvar som hersket i Norge i april 1940, p.g.a. at Kongen og Regjeringen flyktet fra sitt folk og sin plikt. Noen måtte jo ta styringen av landet, for å redde hva reddes kunne. Utsagnet må derfor utdypes i tråd med denne kommentar.

Tore Linné Eriksen m.fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

Sitat s. 133:

"Stortingets presidentskap gikk med på å henstille til Kongen og Nygaardsvold-regjeringen å trekke seg, og det viste seg å være flertall for det samme blant stortingsrepresentantene."

Kommentar:

Utsagnet er riktig.

Også mens Administrasjonsrådet var i virksomhet, fra 15. april 1940, og delvis mens krigen pågikk, fortsatte innflytelsesrike nordmenn stadig å arbeide for fred med Tyskland, forsøk på å få Kongen med på dette, og senere med planer om å fjerne Kongen.

"Ulvetiden" s. 362-67, 378, 384-85, 388-90, 406-09.

Noen andre eksempler på den uoversiktlige situasjonen:

Johan Anker, Kongens personlige venn, til Kongen: "Kast Regjeringen og sett inn en annen. ... ta hvem som helst". "Ulvetiden" s 465.

Regjeringen hadde i begynnelsen av juni 1940 plan om en avtale med tyskerne om en demarkasjonslinje i Narvik-området, for å dele Norge i et okkupert, og et ikke-okkupert område.

"Ulvetiden" s. 442,449

Kronprinsen (Olav) ville bli igjen i Norge, evt. som krigsfange. Men han ble tvunget over til England. "Ulvetiden" s 446,451-452.

Kronprinsen sint og fortvilet over at han ikke fikk bli igjen i Norge. Kongen vaklet i spørsmålet om å bli igjen i Norge.

"Ulvetiden" s 465,477. "På feil side" s. 13

Stortingsmann Sven Nielsen (H) med press på Regjeringen (som da var kommet til Tromsø på sin flukt) om å danne en samlingsregjering.

"Ulvetiden" s. 453

Generalmajor Carl Gustaf Fleischer og major Lindbäck-Larsens brev om at Kongen bør bli i landet og slutte fred med tyskerne.

"Ulvetiden" s. 456

Biskusjon om utvidelse av Administrasjonsrådet, evt. en ny regjering, drøfting om å sammenkalle Stortinget m.v.

"På feil side" s. 68 ....

Biskop Berggrav formulerer seg (13.juni 40) omtrent slik:

- at Regjeringen i England (Nygaardsvold) folkerettslig sett ikke har rett til å gi noen direktiver til befolkningen i Norge.
- og at oppretting av et Riksråd burde være den lykkeligste løsning.

"På feil side" s. 84

Sommeren 1940 ble det arbeidet for å komme til en fredsslutning og til samarbeid med tyskerne. Fremtredende nordmenn formulerte seg stort sett slik som Berggrav gjorde. "På feil side" s. 96

På grunn av Kongens og Regjeringens flukt fra landet, var det en enorm frustrasjon og et dypt mismot til det norske folk. En må også nevne at de norske forhandlere kjente til folkerettslige forhold:

- at innen det besatte område går, iflg Haag-konvensjonene okkupasjonsmyndighetenes bestemmelser foran den ordinære norske regjerings bestemmelser. "På feil side" s. 121-122

I en slik atmosfære fortsetter de vanskelige forhandlinger med tyskerne sommeren 1940, om en fredsslutning og opprettelse av et styringsorgan for Norge: Administrasjonsråd/Riksråd/Regjering eller liknende. Det er forhandlinger som viser hvor langt de toneangivende kretser i Norge var villige til å gå i samarbeid med tyskerne, forhandlinger som fra norsk side toppet seg i Stortingets henstilling til Kongen og Regjeringen om å gå av.

"På feil side" s. 308. Bratteli, Trygve: "Våren som ikke kom" s.110-151

Til læreboka:

Til å være en så alvorlig sak er utsagnet, slik det står uten nærmere forklaring, for tynt til å stå i en lærebok! En må ta med situasjonen som førte til Presidentskapets henstilling. En må også ta med følgene det fikk for de enkelte aktører, evt. hvorfor det ikke fikk alvorlige følger for aktørene, hvis det ble resultatet. Uten en forklaring som her antydnet, er utsagnet en floskel, og det er uverdige en lærebok i historie.

Tore Linné Eriksen m.fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

Sitat s. 133: "Nå var også Sovjetunionen og Tyskland kommet i krig, og det ble erklært at kampen gjaldt "enten europeisk, nordisk kultur eller asiatisk bolsjevisme"."

Kommentar:

Utsagnet er i sitt innhold riktig, men det er her fullstendig feilplassert, historisk sett. For, slik som utsagnet er formulert, må det tolkes som om åndskampen mellom vestlig og kommunistisk kultur er noe nytt på det tidspunkt, og at den kom som en følge av krigsutbruddet. Sannheten er at krigen kom som en følge av åndskampen.

Den europeiske aversjon mot kommunismen begynte straks etter revolusjonen i Russland i 1917. I 1920-30 årene hadde kommunismen vist sitt sanne, fryktelige ansikt. Det som etter murens fall i 1989 er kommet fram på ny, var i hovedsak kjent over hele Europa lenge før Den 2. verdenskrig brøt ut.

Vi skal ikke gå i detalj her, det er unødvendig, men bare nevne noen stikkord:

Verdensrevolusjonen som skulle gjennomføres i alle land, med vold. Komintern.

Massehenrettelsene.

Utsultingen av millioner av mennesker.

Konsentrasjonsleirene med millioner av fanger.

Utslettelse av kristendommen.

Spionasjen mot egne borgere, terroren, ensrettingen.

Til læreboka:

Læreboka har en enorm mangel på saklig balanse, når den nesten ikke omtaler de forhold som hersket i Sovjet-unionen i 1920-1930 årene.

Det er også mangel på saklig balanse, når læreboka ikke omtaler den villighet Det norske arbeiderparti hadde til å innordne seg under den marxistiske Sovjet-unionen.

Av ovennevnte grunner blir det siterte utsagn hengende i luften, og parenteser som er brukt degraderer den sannhet som historisk og reelt ligger i ordene. Dermed blir fremstillingen falsk.

Det siterte utsagn må omarbeides. Det samme må gjøres med avsnitt 6: Mellomkrigstida.

Tore Linne Eriksen m.fl.:

"Fortid og samtid 2." Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

Sitat s. 133:

"Store kampanjer ble startet for å verve nordmenn til Tysklands krig på østfronten, og i alt reiste 7000. Om lag 1000 slike "frontkjempere" mistet livet."

Kommentar:

Frontkjemperne var ungdommer som frivillig kjempet for Norge, mot den kommunistiske verdensrevolusjon. At de kjempet skulder ved skulder med Tyskland er sekundært i denne sammenheng.

Slik var også nordmenn i England frivillige som kjempet for Norge sammen med England. (Norge var ikke alliert med Vestmaktene.)

Det samme gjaldt hjemmefrontfolkene.

Anførselstegn i denne forbindelse er en degradering. Hvis den skal godtas må det også hete "hjemmefrontere", slike som deltok i Englands krig mot Tyskland.

Til læreboka:

Aførselstegn må brukes om begge parters deltakere, eller om ingen av dem. Ellers foreligger en partisk diskriminering som er uverdigg for en lærebok.

Tore Linne Eriksen m.fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

Sitat s. 133:

"Iforhold til mellomkrigstida var det mange som nå sluttet seg til NS, både ut fra politiske synspunkter og tanken på personlig karriere. Mens NS hadde 7000 medlemmer i 1940, steg tallet til over 40000 i 1943."

Kommentar:

Uttrykket tanken på personlig karriere, er meget dårlig og

og uriktig i denne sammenheng.

Når det blant 43000 medlemmer er ca 15000 som melder seg til krigstjeneste, med livet som innsats, da er NS-gruppens mennesker langt fra personer som ser etter egen karriere eller egne fordeler. (Et mindre antall av frontkjemperne var ikke NS-medlemmer).

Når vi vet at flertallet av frivillige i Finnlandskrigen var eller ble NS-medlemmer, så viser også dette en innstilling i NS, som langt fra gikk på personlig karriere. Det gjaldt idealer og realisme.

Idealene gikk på et bedre, sikrere og mer rettferdig Norge. Realismen gikk på den fare som reelt truet Norge og Europa

fra den revolusjonære verdenskommunismen.

Det var heller ikke noen masseutmelding av Nasjonal Samling da man i 1944 og 1945 så at Tyskland ville tape krigen. For, ingen NS-medlemmer mente at de hadde gjort noe galt ved å stå tilsluttet et lovlig parti.

Da Tyskland begynte sin kamp mot bolsjevismen, følte stadig flere nordmenn at det nå kunne nytte å delta i den kampen, side om side med Tyskland, og gjennom det norske Nasjonal Samling. Det var mange grunner for det:

- a) Læreboka gir selv grunner på s. 133: "På dette tidspunkt rådde det pessimisme i vide kretser (våren 1940). Det var bitterhet over "de alliertes" passivitet, regjeringen hadde dratt fra landet (dvs. flyktet), og tyske tropper hadde marsjert inn i Frankrike. Stortingets presidentskap gikk med på å henstille til Kongen og Nygaardsvold-regjeringen å trekke seg, og det viste seg å være flertall for det samme blant stortingsrepresentantene".
- b) Fremstående mennesker i Norge, ville slik som Vidkun Quisling, ha fred og samarbeid med tyskerne, allerede fra okkupasjonens første dager. (Se foranstående kommentarer om Administrasjonsrådet.)
- c) Folk husket den kraftige hetsen mot, og nedbyggingen av forsvaret før Den annen verdenskrig, da Arbeiderparti-medlemmer gikk med nåler med det brukne gevær på jakken.
- d) Den marxistiske, voldelige verdensrevolusjon og massakrene i Sovjetsamvaldet, skapte reell frykt i store deler av Norges og Europas befolkning.
- e) Arbeidsledigheten, konkursene og krisen i 1930-årene var skremmende.
- f) Det sittende Storting hadde utnevnt seg selv.

forts. - 8a-

Tore Linné Eriksen m. fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

- g) Den ansvarsløse nøytralitetspolitikk irriterte mange.
- h) Den elendige og ansvarsløse "mobilisering" i 1940 gjorde folk rasende.
- i) Norge kapitulerte 10. juni 1940, og dermed var krigen i Norge slutt.
- j) Tyskerne oppførte seg eksemplarisk pent i Norge, under hele okkupasjonen.
- k) Erklæringen fra Reichskommissar Terboven om at veien til Norges selvstendighet går gjennom Nasjonal Samling ble tatt alvorlig. Nasjonal Samling ville fortsatt ~~XXXX~~ arbeide for et nøytralt Norge.
- l) På lengre sikt var det Nasjonal Samlings mål å få et fritt og selvstendig Norge, etter at storkrigen var over.

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

For å gjøre forholdet klarere, kan en rette et spørsmål den andre veg:

Var det på grunn av personlig karriere at folk gikk inn i hjemmefrontarbeide, eller dro til England for å kjempe? Var det ikke fordi disse mennesker gjorde hva de den gang mente var rett? Akkurat som NS-folk gjorde hva de mente var rett!

Til læreboka:

Uttrykket personlig karriere, er her brukt enten av uforstand, eller for bevisst å skrive nedsettende om NS-medlemmer. I alle fall er det fullstendig unødvendig og galt å bruke uttrykket her. Det er igjen et eksempel på den nedlatende tone som preger den partiske historieskriver. Det påklagde uttrykk bør sløyfes, eller utsagnet må omskrives.

Tore Linne Eriksen m.fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

Avsn. HOLDNINGSKAMP MOT NAZISMEN.

Sitat s. 134:

"Forsøkene på å omforme det norske samfunnet i nazistisk retning ble møtt med sivil ulydighet og en aktiv holdningskamp i hjem, skole, kirke og frivillige organisasjoner."

Kommentar:

Tore Linné Eriksen m.fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

Sitat s. 134:

"....Tyskland .... kunne utnytte den norske økonomien uten særlige problemer."

Kommentar:

Slik som utsagnet står her, uten forklaringer, vil det bli tolket slik: p.g.a. at tyske soldater stod i landet, ble det brukt makt for å utsuge norsk økonomi.

Men, det var langt fra den virkelige situasjon. For, allerede i de første dager av okkupasjonen tok fremtredende nordmenn fra næringslivet kontakt med tyske myndigheter for å samarbeide om å få produksjonen igang igjen, etter avbruddet 9. april 1940. Disse personer samarbeidet med, eller var en del av den gruppe nordmenn som arbeidet for, og fikk etablert Administrasjonsrådet. (Se kommentarene til dette) Viljen til samarbeid med tyskerne, og initiativene til dette kan bl. a. leses i Jan Didriksen: "Industrien under hakekorset" s.19,20,23,32,37,38

Av ovenstående fremgår det at industriens folk, i likhet med Stortingsflertall, Stortingets presidentskap og flertallet i folket var positivt innstilt til samarbeid med tyskerne, og å komme tilbake til mest mulig normale tilstander. Dessverre ødela Reichskommissar Terboven mye av dette positive samarbeide da han avbrøt Riksrådsforhandlingen i september 1940. Men både før og etter dette brudd var samarbeidsforsøkene igang. Terboven ødela muligheten for et mer rolig og nøytralt liv i Norge. Hans egenrådige opptreden gikk i mot både Quslings og andre velmenende nordmenns arbeid for norsk nøytralitet m.m.

I Industriforbundet var det også vilje til samarbeid med Nasjonal Samling i 1940. Se Jan Didriksen: "Industrien under hakekorset" s.48-55.

Mens forholdet til tyskerne endret seg forholdsvis lite etter som årene gikk, endret forholdet seg til Nasjonal Samling radikalt.

Noen eksempler på situasjonen i 1940-41:

Når det gjelder det positive samarbeid med tyskerne kan en nevne et brev til Reichskommissar Terboven, av 15. mai 1941, der det bl.a. heter: "...Men vi mener å ha rett til å si at det norske folk som helhet på en uklanderlig måte overensstemmende med folkeretten har tilpasset seg okkupasjonen."

Brevet var undertegnet av 43 organisasjoner i det private og offentlige arbeidsliv. Jan Didriksen: "Industrien under hakekorset" s. 180-183.

Dette brev ble forøvrig kalt Protestbrevet. Og hva protesterte man mot, etter over ett års okkupasjon?

- ikke mot den tyske okkupasjon, for den var ikke mot folkeretten
  - ikke mot de tyske soldaters opptreden, for den var prikkfri.
  - ikke mot tysk utnyttelse av personer eller industri.
- Nei, man protesterte mot Nasjonal Samlings styring av Norge, som man mente var ugunstig for ro og orden, i strid med rettsoppfatning osv, og som derfor "umulig kan være i den okkuperende makts interesse." Jan Didriksen: "Industrien under hakekorset" s. 180.

Dette protestbrev må sees på bakgrunn av Nasjonal Samlings og Vidkun Quislings store arbeid for
 - å føre det norske folk trygt gjennom krigen
 - norsk nøytralitet i krigen mellom stormaktene
 - norsk frihet og selvstendighet etter en evt. tysk seier
 som svært mange mennesker holdt for mulig i den tid.

På den bakgrunn er protestbrevet det rene angiveri.
 For ytterligere å understreke situasjonen kan en bruke ordene fra Jan Didriksen: "Industrien under hakekorset" s. 172, der forfatteren i avsnittet Etertanke, ganske riktig ~~xxx~~ skriver: "...at motstandskreftene i Norge i sterkere grad ble rettet mot nazifiseringen og NS enn mot militære aksjoner og okkupasjonen. Forbitnelsen var større over et NS-medlemskap enn over arbeid på tyske anlegg og leveranser til tyske organer." La oss ta med enda et forhold: Allerede i 1940 ble det opprettet et tysk Handelskammer i Norge. Hvilken rolle det spilte kan en kanskje tenke seg etter følgende utsagn: "Det som imidlertid er hevet over tvil, er at opprettelsen av tysk Handelskammer i Norge medvirket til en legitimering og legalisering av norsk næringslivs forbindelser med okkupasjonsmakten og med tysk industri, det vil si - med fienden."
 Jan Didriksen: "Industrien under hakekorset" s163.

De ovennevnte sitater, i tillegg til til sitatene til de foregående utsagn viser tydelig: Det norske folks vilje til lojalitet og samarbeid med tyskerne var, med ubetydelige unntak, entydig og kompakt de to første år av okkupasjonen. Dette forhold endret seg bare lite ut over i 1941. Først som sommeren 1942 ble det etablert en illegal ledelse av industrien." Jan Didriksen: "Industrien under hakekorset" s93

Industriforbundets kamp var under hele okkupasjonstiden rettet mot Nasjonal Samling. Forholdet til tyskerne var hele det første året av okkupasjonen kjennetegnet av vennlighet og samarbeidsvilje. De senere år av okkupasjonen ble dette forhold lite endret. Det ble en minimal sabotasje og trenering av produksjonen. Men Nasjonal Samling som førte det norske folk trygt gjennom okkupasjonen, ble valgt til hovedfienden.

Se bl. a. Jan Didriksen: "Industrien under hakekorset" spes. s. 128-145, 146, 154.

Konklusjon:

Viljen til å redde det norske folk gjennom okkupasjonstiden fantes i hele folket. Noen ble straffet for det, andre ble ikke. Bør ikke det være til ettertanke for forfattere og journalister?

Til Læreboka:

Igjen en formulering som er tendensiøs uten nærmere forklaring. Den er ikke verdig en objektiv lærebok. Formuleringen må strykes og en ny framkomme.

Tore Linné Eriksen m.fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

Sitat s. 134:

"....spre "illegale" aviser var noe mange kunne være med på..."

Tore Linné Eriksen m.fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

Sitat s. 135:

"....og myndighetene sendte derfor ut ordrer om hilsenlikt overfor nazister i uniform."

Kommentar:

Avsn. I KONFLIKT MED ORGANISASJONENE.

Sitat s. 136:

"Under en omfattende streikeaksjon, som bl. a. var rettet mot manglende melkeforsyninger, svarte tyskerne med å skyte klubbformannen Rolf Wickstrøm og LO-juristen Viggo Hansteen som gisler."

Kommentar:

Tore Linné Eriksen m.fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

Sitat s. 136:

"Det ble også kunngjort at all ungdom i 10-18 års alderen skulle inn i NSs ungdomsfylking (NSUF)."

Kommentar:

Sitat s. 136:

"for å skaffe arbeidskraft til krigsmakter ble det seinere gitt ordre om en arbeidstjeneste og mobilisering av flere årskull av unge menn."

Kommentar:

Tore Linné Eriksen m. fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts. Avsn. MILITÆR MOTSTAND UTE OG HJEMME.

Sitat s. 136:

"...kommunister var misnøye med at den militære motstanden mot okkupasjonen ikke ble ført på en kraftigere måte med geriljakrig og økonomisk sabotasje."

Kommentar:

Sitat s. 136:

"MILORG stod under alliert kommando ...."

Sitat s. 137:

"I Storbritannia ble det bygd opp en norsk styrke som kunne settes inn under frigjøringen av Norge, og som var underlagt Det øverste allierte krigsråd."

Kommentar:

Tore Linné Eriksen m. fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

Sitat s. 137:

"I løpet av krigen ble halvparten av flåten senket, og 3600 sjøfolk mistet livet."

Kommentar:

Tore Linné Eriksen m. fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1950.

Merknader forts. Avsn. KRIGSØKONOMI FOR TYSKE BEHOV.

Sitat s. 137:

"....og Norge ble på mange måter sett på som et koloniområde."

Kommentar:

Avsn. DAGLIG LIV OG LEVEKÅR.

Kommentar:

Tore Linné Eriksen m. fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts. Avsn. FRIGJERING OG RETTSOPPGJØR.

Sitat s. 141:

"Ved tilbaketrekkningen brukte tyskerne "den brente jords taktikk". Hus ble brent, veier og bruer sprengt, båter ble senket. Tusenvis av mennesker ble drevet sørover, og de materielle tap og menneskelige lidelser var store. Mange rømte også unna tilbaketrekkningen og opplevde en virkelig fimbulvinter i huler og gammer."

Kommentar:

S. 141 har omtale av de mest krigsherjede byene.
Kommentar:

Sitat s. 141:

"Polen mistet f.eks. 17% av befolkningen, mens 10000 nordmenn - det vil si 0.3% - ble drept."

Kommentar:

Tore Linné Eriksen m.fl.:

"Fortid og samtid 2". Norsk historie etter 1850.

Merknader forts.

Sitat s. 142:

"18000 ble dømt til fengselsstraffer for landssvik, ofte kombinert med bøter og tap av borgerretten. 28000 ble bare bøtelagt."

Kommentar: